

Recensie: Anne De Smet

Femke van der Roest: 'Een nieuwe weg' Uitgegeven in eigen beheer, Hoogland 2004 ISBN 9090177949 (Eetproblemen/Anorexia/ED/1).

Soort boek/ziekte/stijl: Femke heeft anorexia nervosa, een eetstoornis. Ze heeft het vervormde lichaamsbeeld dat ze te dik is. Aan het vermogen om zich bezig te houden met gewicht, voedingspatroon, automutilatie (krassen op de huid) ontleent ze een zeker zelfbewustzijn. Haar 'magere jaren, dik in haar hoofd' en het 'knokken voor een beter bestaan zonder eetstoornis, honger en pijn' heeft ze tot in detail vastgelegd. Een verzameling hoofdstukken met dagboekfragmenten, foto's, dromen en gedichten. De intentie van Femke is om hoop en herkenning te bieden aan lotgenoten dat "ze keer op keer na het vallen op zullen staan".

Over de schrijfster: Vanaf 2001 noteert Femke haar ervaringen. Ze verblijft in de jeugdpsychiatrie en vervolgens in een eetstoorniskliniek. Ten slotte wordt zij in deeltijd behandeld en voorbereid op zelfstandig wonen in een pleeggezin. Nu brengt Femke de weekenden door met haar ouders en drie broers. Hun contact is verbeterd. Op school, 4 havo, doet Femke het goed.

Korte beschrijving: Voor Femke de honger negeert en krast op haar huid is er al veel gebeurd. Op school heeft ze moeite om erbij te horen. Thuis voelt zij zich eenzaam en onbegrepen. Haar derde broertje is een nakomertje, een huilbaby. Femke neemt de zorg voor de ontroostbare op zich met het gevoel er alleen voor te staan. De baby overrompelt het hele gezin. Het zich rot voelen staat voor Femke gelijk aan een lege maag hebben en aan niet mogen eten. Wat ze aan haar dagboek toevertrouwt ondertekent ze met 'de olifant'. Ze gaat met tegenzin naar de gesprekken op de poli van het psychiatrisch ziekenhuis. Wanneer men thuis ontdekt dat zij zich verminkt wordt ze uiteindelijk opgenomen. Op de afdeling voelt ze zich gevangen en ze mist thuis. In de eetstoorniskliniek wordt ze hard geconfronteerd met het feit dat zij alleen het leven aankan als ze afvalt. Ze komt tot het besef dat anorexia de schijncontrole is over het (niet) eten om moeilijke dingen en fouten voor zich uit te schuiven. Daar ontstaat het idee om over de tweestrijd in haar hoofd een boek te schrijven.

Wat viel op: Niet eten betekent 'energie beroven, gevoelens verdoven'. Het buitensporig bezig zijn met gewicht en uiterlijk, eerst als controle, later als straf. De hulpvraag die door bureau jeugdzorg wordt afgewezen, een besluit uit achterhaalde gegevens. De steun van mensen die haar uit liefde helpen.

Citaten: Pag. 11: "We leefden allemaal langs elkaar heen. Contact onderling was er nauwelijks meer. Het zorgen voor mijn broertje deed ik op de automatische piloot. Ik was moe en wilde zo graag dat anderen weer voor mij zouden gaan zorgen. Om aandacht te trekken ging ik minder eten."

Pag. 12: "Ik wilde de moeder terug van voor de geboorte van Pepijn, maar ik kon me niet eens meer herinneren hoe ze toen was. Ik voelde geen erkenning voor alles wat ik dat halfjaar gedaan had."

Pag. 15: "Ik voelde zelf dat het niet goed ging, maar hield mezelf voor dat ik de controle in handen zou houden als ik weinig tot niets at en mezelf pijn deed (...) door met scherpe voorwerpen in mijn armen te snijden of te krassen. In het begin had ik nog wel door dat dit niet normaal was, maar al gauw deed ik het iedere dag. (...) Later

ging ik het gebruiken om mezelf te straffen als ik toch 'teveel' gegeten had. Ik was gaan geloven in de gedachte dat ik het niet waard was om te eten."

Pag. 26: "Die avond zei mijn vader dat het genoeg was geweest en dat we morgen een opnamegesprek zouden hebben bij het psychiatrisch ziekenhuis. Ze hadden daar al vaker gezegd dat ik opgenomen kon worden, maar dat wilde ik niet. Anderhalf jaar lang had ik gezegd dat ik niet meer thuis wilde wonen, maar dat werd nooit serieus genomen. Nu wilde ik niet weggestuurd worden."

Pag. 33: "Wat heb ik nog te verliezen? Dan ga ik maar lekker dood. Ik ben het leven toch niet waard ik ben anderen alleen maar tot last. Ik heb de afgelopen dagen veel te veel gegeten en ik ben een dik, vies en vet zwijn."

Pag. 109: "De combinatie van drie dagen school en twee dagen deeltijd, samen met het reizen viel me de eerste twee weken zwaar, maar daarna wende het. Ik vond het fijn om weer intensief aan het werk te zijn met mijn ziekte."

Pag. 114: "Wanneer er veel dingen op me afkomen die ik moeilijk vind, zal ik nog snel de neiging hebben om terug te vallen in mijn oude patroon van weinig eten en mezelf beschadigen. Ook ben ik nog wat onzeker over mezelf en niet blij met mijn spiegelbeeld. Toch denk ik dat het me aardig aan het lukken is om definitief de nieuwe weg in te slaan."

Trefwoorden: anorexia nervosa, automutilatie, jeugdpsychiatrie, huilbaby

Themawoorden: somberheid, straf, zelfbeeld

Recensie: 'Een nieuwe weg' is een levensverhaal van Femke over haar eetproblemen die tot een ziekte leidden: anorexia. Het boek beschrijft indringend hoe een ziektebeeld als anorexia kan ontstaan. Er gaat een lange voorgeschiedenis aan vooraf. Femke heeft te veel zorgen op zich geladen en zich steeds meer verantwoordelijk gevoeld, speciaal naar haar moeder in de zorg voor het nakomertje. Ze is een doorzetter, maar haar eenzaamheid en het gevoel niet gehoord en begrepen te worden, combineert zich met eetsituaties. Zo ontstaat de ziekte anorexia. In het vervolg van haar boek wordt het steeds meer een dagboek waarin ze vertelt welke behandelingen en opnames ze moest meemaken om uiteindelijk een weg te vinden met de ziekte in de slag te gaan. (...) Drs. H. Menkveld